

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I LA INCLUSIÓ EDUCATIVA.

2021-2022.

INDEX

1. JUSTIFICACIÓ.....	2
2. DIAGNÒSTIC DE L'ALUMNAT AL CENTRE.....	3
3. PROCEDIMENT DE DETECCIÓ I ANÀLISI.....	6
3.1 Procediment per a la detecció i anàlisi de les barreres per a la inclusió: accés, participació i aprenentatge.....	6
3.3 Mesures, actuacions, plans i programes.....	11
4. AVALUACIÓ DEL PLA.....	16

1. JUSTIFICACIÓ

El nostre centre és un reflexe de la societat i per tant, també ho és de la seua diversitat.

Una directriu fonamental d'aquest pla d'atenció a la diversitat i inclusió educativa és garantir que tot l'alumnat siga acceptat en condicions d'igualtat i valorat pel que pot aportar a la comunitat educativa. Cada alumne i alumna del nostre centre té necessitats úniques i aquestes es consideren un valor positiu que milloren i enriqueixen el procés d'ensenyament-aprenentatge del conjunt de l'alumnat.

Entenem la inclusió com un dret i un fet que ha d'impregnar necessàriament les cultures, les polítiques i les pràctiques educatives i això comporta la implementació d'actuacions que garanteixen la no-discriminació, la igualtat d'oportunitats, l'accessibilitat universal així com preveure les actuacions d'intervenció educativa més adequades, efectives i eficients per a aconseguir l'èxit escolar i la participació plena de tot l'alumnat. El nostre Institut pretén ser un centre dinamitzador de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de tots.

D'altra banda, posem especial èmfasi en la resposta educativa que donem a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i necessitats de compensació de desigualtats, perquè presenten major dificultat en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge, èxit educatiu, social i personal i accés igualitari a les pràctiques educatives. A més a més, molt a sovint, presenten majors probabilitats d'exclusió social. Per tant, des del departament d'orientació es dedica un gran esforç en l'assessorament a tota la comunitat educativa en aquelles actuacions i mesures que permeten eliminar les barreres identificades en el context escolar. Així contribuïm a personalitzar el procés d'aprenentatge de tot l'alumnat.

El marc legislatiu que serveix de base per a aquest pla és:

- Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.
- Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.
- Resolució de 24 de juliol de 2019, de la Secretaria Autònoma d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals procediments previstos en l'Ordre 20/2019.
- Resolució del 20 d'agost de 2019 del Secretari Autòmic d'Educació i Investigació per la qual es regula l'elaboració de les actuacions del pla d'actuació per a la millora al curs 2019-2020.
- Resolució del 5 de juliol de 2019 del Secretari Autòmic d'Educació i Investigació per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i funcionament dels cen-

tres que imparteixen Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat durant el curs 2019-2020.

- Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència.
- La LLEI ORGÀNICA 2/2006 de l'Educació (LOE, 2006), modificada parcialment per la Llei orgànica 8/2013 per a la millora de la Qualitat Educativa (LOMCE, 2013), reconeix l'orientació com un dret dels alumnes (disposició final primera, art 3.3.d), establint-se com un dels principis i finalitats de l'educació (arts. 1.f i 2.2). De manera més explícita assenyala l'orientació educativa i professional per a l'etapa de Secundària Obligatòria (arts. 22.3 i 26.4). En aquesta última referència, atorga la responsabilitat a la tutoria, en col·laboració amb els serveis o del departament especialitzat.
- RESOLUCIÓ de 5 de juliol de 2019, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Ed. Secundària Obligatòria i Batx. durant el curs 2019-2020.
- Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià . El decret d'Inclusió dedica un apartat a l'orientació educativa psicopedagògica i professional:
- CAPÍTOL VI. Orientació educativa, psicopedagògica i professional en el marc de l'escola inclusiva
- Article 29. L'orientació
- 1. Tot l'alumnat ha de rebre orientació educativa, psicopedagògica i professional d'acord amb la seua edat, l'etapa o nivell d'ensenyament que curse.
- 2. L'orientació acompanya la formació de l'alumnat al llarg de la seua vida com un procés continu, planificat i organitzat, i facilita l'autonomia en la gestió de les seues competències personals, socials, acadèmiques i professionals.
- 3. L'orientació ha de propiciar l'elecció d'itineraris acadèmics i professionals lliures d'estereotips de gènere i altres condicionants culturalment arrelats que puguen suposar qualsevol tipus de discriminació en l'accés als estudis o al mercat laboral.
- 4. L'orientació es dirigeix al desenvolupament integral i equilibrat de totes les capacitats de l'alumnat, contribueix en la seua educació personalitzada i propícia una formació global, que inclou aspectes curriculars i personals i facilita la seua inserció social i laboral.
- 5. L'orientació facilita que l'alumnat pugua regular el seu procés d'aprenentatge, confiant en el coneixement propi de competències, capacitats, interessos i motivacions per a continuar la seua formació i per a exercir una ciutadania activa amb iniciativa personal i esperit emprenedor.
- 6. L'orientació requereix una planificació sistemàtica i la col·laboració de la comunitat educativa per a coordinar les accions orientadores i establir la cooperació amb els diversos serveis, institucions i administracions.

- RESOLUCIÓ de 8 de juliol de 2019, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2019-2020 impartisquen cicles de FPB, de grau mitjà i de grau superior.
- ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sist. educatiu valencià
- Decret 87/2015 Currículum en secundària i DECRET 108/2014, de 4 de juliol, de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana inclouen la tutoria com a element fonamental i també inclouen la responsabilitat del tutor de coordinar l'avaluació i l'orientació personal de l'alumnat.
- ORDRE ECD/65/2015 de 21 de gener per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària i batxillerat segons calendari d'implantació LOMCE
- DECRET 51/2018, de 27 d'abril, del Consell pel qual es modifica el Decret 87/2015, pel qual s'estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat en la Comunitat Valenciana
- L'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'avaluació en Educació Secundària Obligatòria, en Batxillerat i en els ensenyaments de l'educació de les persones adultes a la Comunitat Valenciana (DOGV 8146, 10.10.2017), inclou i matisa els aspectes relacionats amb l'avaluació, concreta alguns procediments administratius i estableix els models dels documents oficials d'avaluació per a aquestes etapes així com el Model VI relatiu al model del Consell Orientador
- Resolució de 24 de juliol de 2019 per la que es dicten instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals procediments previstos en l'Ordre 20/2019
- Resolució convocatòria proves accés CFGM
- L'Ordre 38/2016, de 27 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, regula el Pla d'actuació per a la millora, el Programa de reforç per a 4t d'ESO i el Programa d'aula compartida.
- RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual es regula l'elaboració de les actuacions del Pla d'actuació per a la millora (PAM), s'autoritzen programes i s'assignen hores addicionals de personal docent als centres educatius públics amb titularitat de la Generalitat Valenciana, per a desenvolupar-ho en el curs 2019-2020.
- RESOLUCIÓ de 2 d'abril de 2019, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Investigació, per la qual s'estableix el calendari i el procediment d'admissió i matrícula de l'alumnat en els ensenyaments de Formació Professional Bàsica, de grau mitjà i de grau superior, en centres públics i centres privats amb cicles formatius sostinguts amb fons públics no universitaris; en els programes formatius de Qualificació Bàsica finançats amb fons públics i en els cicles de Formació Professional Bàsica en instituts d'Educació Secundària i centres integrats públics de Formació Professi-

onal de la Comunitat Valenciana, dirigides a persones beneficiàries del Pla d'ocupació juvenil per al curs 2019-2020.

2. DIAGNÒSTIC DE L'ALUMNAT AL CENTRE

Amb la finalitat d'identificar les necessitats educatives de l'alumnat del centre ens basem en la categorització **d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE)** que disposa la Llei Orgànica de Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE) en el seu article 14:

“Alumnat que requereix una atenció educativa diferent a l'ordinària, per presentar necessitats educatives especials, per dificultats específiques d'aprenentatge, trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH), pels seues altes capacitats intel·lectuals, per haver-se incorporat tard al sistema educatiu, o per condicions personals o d'història escolar”.

Incloem també, a l'**alumnat amb necessitats de compensació de desigualtats**, tal i com ho indica l'article 52 de l'Ordre 20/2019 per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió:

“L'alumnat amb necessitat de compensació de desigualtats és el que presenta dificultats en l'accés, la permanència o el progrés en el sistema educatiu per motius socials, econòmics, culturals, geogràfics, ètnics o d'altra índole, i té més probabilitats de no assolir els objectius de l'educació obligatòria i, per tant, de no obtenir una titulació i qualificació professional mínima que en facilite la integració sociolaboral”.

S'inclou l'alumnat en les situacions següents:

- Condicions econòmiques o socials desfavorides.
- Condicions socials que comporten possibles situacions de desprotecció i abandonament.
- Pertinença a minories ètniques o culturals en situació de desavantatge social i econòmic.
- Acolliment en institucions de protecció social del menor o acolliment familiar.
- Compliment de mesures judicials.
- Escolarització irregular per itinerància familiar.
- Escolarització irregular per abandonaments educatius reiterats i periòdics.
- Malalties cròniques que requereixen una atenció específica.

A l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria tenim alumnat amb NESE amb les característiques següents:

- Alumnat amb **necessitats educatives especials (NEE)**. Incloem en aquesta categorització a l'alumnat que presenten discapacitat (física, sensorial o psíquica) o trastorns greus de conducta. Aquestes necessitats han d'estar identificades pels serveis especialitzats d'orientació a partir dels informes mèdics o psicològics, emesos per personal mèdic especialista del Sistema Valencià de Salut, d'altres administracions públiques que tracten habitualment la persona o d'entitats concertades o conveniades amb la Seguretat Social o règims especials. A més a més, les NEE derivades de trastorns greus de conducta s'han d'acreditar necessàriament a través de l'informe de l'USMIA o unitat equivalent.
Dintre de les necessitats educatives generals que presenta l'alumnat amb NEE estan les dificultats generalitzades d'aprenentatge amb un retard curricular i en la adquisició d'habilitats personals, socials i per a la vida diària.
- **Dificultats específiques d'aprenentatge**. Molt del nostre alumnat manifesta dificultats en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge en àrees de coneixement tant bàsiques com la lectoescriptura i el raonament matemàtic, tot açò influeix en l'aprenentatge de la resta de matèries. Estes dificultats es tradueixen també, en una mancança d'assoliment de continguts curriculars previs, desnivell curricular, ritme d'aprenentatge més lent i baixa motivació i autoconcepte. Aquestes necessitats s'acrediten mitjançant l'informe sociopsicopedagògic, realitzat a partir de la valoració sociopsicopedagògica amb instruments i tècniques rigoroses i específiques.
- **Trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH)**. L'alumnat amb aquest trastorn del neurodesenvolupament es diagnosticat pels serveis mèdics i per tant, duen a l'Institut el corresponent informe mèdic. Les seues necessitats educatives poden manifestar-se en diferents graus de gravetat o severitat i predominantment en dimensions (desatenció, hiperactivitat-impulsivitat o ambdues de forma combinada). Com a norma general, presenten dificultats per a seguir instruccions i finalitzar tasques, rebuig davant activitats que requereixen esforç mental, parla en excés, interrupció, entre d'altres.
- **Altes capacitats Intel·lectuals**. Al centre tenim un percentatge baix d'alumnat amb aquestes característiques. Mostren talent en determinades àrees del coneixement, elevada capacitat creativa i un rendiment escolar més avançat que el que els correspon per edat. Aquestes necessitats s'acrediten mitjançant l'informe sociopsicopedagògic, realitzat a partir de la valoració sociopsicopedagògica amb instruments i tècniques rigoroses i específiques.
- **Incorporació tardana al sistema educatiu**. Hi ha alumnat que s'incorpora a l'ensenyament obligatori més tard de l'establert per etapes, ja siga en educació primària o secundària. La conseqüència més habitual que ens trobem és una manca

d'hàbits, retard en l'adquisició de coneixements bàsics i problemes d'integració social i/o personal.

- **Condicions personals o d'història escolar.** Contemplen dins d'aquest apartat alumnat que presenta més vulnerabilitat arrel de situacions diverses com poden ser, canvis de residència, problemes de salut, malaltia greu o defunció d'algun progenitor, separació en la convivència dels pares, etc. Aquests fets deriven en dificultats en el procés d'aprenentatge i requereixen de mesures educatives per tal de pal·liar-les.

Les característiques principals del l'alumnat amb necessitat de compensació de desigualtats són:

- **Condicions econòmiques o socials desfavorides.** Alumnat que viu dins d'un context familiar amb mancances econòmiques i/o de l'entorn social que deriven en dificultats per a cobrir les necessitats bàsiques dels fills, com ara, problemes per a comprar llibres o material escolar. Freqüentment, requereixen beques escolar o la intervenció d'ajudes per part de serveis socials.
- **Condicions socials que comporten possibles situacions de desprotecció i abandonament.** Des del centre observem possibles indicadors de risc (salut i higiene, emocionals o d'escolarització, conductuals, de relació amb la seua família) en algun alumnat. Davant d'aquesta situació, fem una notificació a Serveis Socials i a la tècnica d'absentisme.
- **Pertinença a minories ètniques o culturals en situació de desavantatge social i econòmic.** El propi fet de pertànyer a una cultura etiquetada com a minoritària respecte a la que coneixem com a "cultura occidental més majoritària" i la mancança d'un currículum que els incloga fa que en ocasions, aquest alumnat no té un sentiment de pertànyer al centre i per tant, mostren més problemes en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge.
- **Acolliment en institucions de protecció social del menor o acolliment familiar.** Tenim alumnat que per diverses raons (desplaçaments forçosos del país de residència, absència dels pares o familiars, greu desestructuració familiar, etc) estan en acollida per la Conselleria de Benestar Social i viuen tutelats en residències de menors o pisos de acollida. Aquestes situacions fan que hi haja un estreta coordinació des del centre amb les residències de menors i famílies que els tenen en acolliment.
- **Compliment de mesures judicials.** No en tenim cap alumnat amb aquestes circumstàncies.

- **Escolarització irregular per itinerància familiar.**
- **Escolarització irregular per abandonaments educatius reiterats i periòdics.**
- **Malalties cròniques que requereixen una atenció específica.** Són alumnes amb malalties que segons els serveis mèdics no poden assistir al centre i per tant, requereixen de mesures educatives d'atenció domiciliaria a casa.

3. PROCEDIMENT DE DETECCIÓ I ANÀLISI

3.1 Procediment per a la detecció i anàlisi de les barreres per a la inclusió: accés, participació i aprenentatge.

Tal i com indica l'article 4 de l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió, la detecció de les circumstàncies de vulnerabilitat de l'alumnat i de les barreres existents en els diferents contextos de desenvolupament es fa el més aviat possible.

Es posa una atenció especial a la detecció i a la identificació en els canvis d'etapa, per tant d'assegurar la coordinació necessària entre els diferents agents, serveis i entitats implicades.

L'Institut inclou, en el seu Projecte Educatiu, els procediments per a detectar de manera primerenca les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, a fi d'iniciar la resposta educativa.

L'equip directiu amb la col·laboració del Departament d'Orientació organitza, supervisa i fa el seguiment del procés de detecció primerenca de les mesures dutes a terme així com dels seus resultats, organitzant, si cal, la coordinació amb els agents externs que hi participen.

La detecció de les circumstàncies de vulnerabilitat i les barreres per a la inclusió la fa l'equip educatiu, coordinat pel tutor o tutora, amb la informació obtinguda del personal del centre, la família o els representants legals, l'alumnat i les persones amb què s'hi relaciona habitualment i els serveis o entitats externes: Serveis de Salut, Serveis Socials, entitats d'iniciativa social implicades en el procés socioeducatiu i altres agents.

Tenint en compte la detecció realitzada, l'equip educatiu, coordinat per la tutora o el tutor i, si escau, l'assessorament del departament d'orientació, planifica i aplica les mesures i els suports més adients i incideix especialment en el nivell de resposta II i en les mesures de nivell III que no requereixen una avaluació sociopsicopedagògica.

Quan l'equip educatiu constata que, per a superar les barreres detectades, no són suficients les mesures prèvies adoptades, la tutora o el tutor ha de posar-ho en coneixement

del departament d'orientació perquè valoren de manera conjunta, almenys, els elements següents:

- Les barreres d'accés, la participació i l'aprenentatge.
- La informació procedent dels àmbits personal, escolar, familiar i social de l'alumnat, incloent-hi els punts forts i febles.
- Les mesures educatives aplicades fins al moment i l'eficàcia d'aquestes.

Aquesta valoració es reflectirà en una acta, que complimentarà el tutor o tutora, seguint el model de ***l'annex I*** de la Resolució de 24 de juliol de 2019, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals procediments previstos en l'Ordre 20/2019. *(Veure annex ?)*

Si en el marc d'aquesta valoració conjunta es conclou que no és convenient fer-ne una avaluació sociopsicopedagògica, el Departament d'Orientació ha de recomanar i planificar, conjuntament amb la tutora o el tutor i l'equip educatiu, les mesures més adients i establir els terminis en els quals s'ha de revisar la seua efectivitat, deixant-se constància per escrit.

Si es conclou la necessitat de realitzar una avaluació sociopsicopedagògica, la tutora o el tutor, en representació de l'equip educatiu i amb el vist-i-plau de la direcció del centre, ha de formalitzar la sol·licitud al Departament d'Orientació perquè s'inicie el procediment. Aquest està descrit al punt següent.

L'anàlisi i la detecció de les barreres per a la inclusió del nostre Institut es fa partint del "*Index for Inclusion*" de Tony Booth i Mel Ainscow. El *Index* és un material de suport per a la autoavaluació dels centres escolars amb l'objectiu d'iniciar processos de millora. Utilitzem els indicadors d'aquest material i els administrem a professorat i famílies.

Entenem per "barrera" qualsevol element del context o sistema en el qual es desenvolupa i aprèn l'alumnat així com la resta d'aspectes que interactuen amb les seues condicions personals i socials. A més a més, les barreres es configuren en tres dimensions, accés, aprenentatge i participació. La dimensió d'accés es refereix a tots aquells elements que dificulten la presència de l'alumnat a les experiències educatives, la de aprenentatge i assoliment a aquells factors que estan lligats a la organització de les mesures curriculars. Per últim, les barreres de participació són aquells elements que dificulten la implementació de la cultura i els valors inclusius en les pràctiques educatives.

Les observacions d'aquest anàlisi que fem són les següents:

Barreres d'accés:

- **Respecte a les infraestructures del centre:** Manca d'accessibilitat cognitiva i sensorial.
- **De tipus econòmic i socio-familiars:** Hi ha alumnat amb entorns socio-familiars i amb dificultats econòmiques que en ocasions els impedeixen participar en les experiències educatives dins i fora del centre. Altra barrera que ens trobem és l'absentisme escolar.
- **D'informació i comunicació:** L'alumnat amb desconeixement de les llengües oficials té dificultats a l'hora d'accedir a la informació i comunicació oral i/o escrita.
- **Materials:**
- **Dels membres de la comunitat educativa:** Encara hi existeixen expectatives desajustades davant l'alumnat amb diferents necessitats.

Barreres d'aprenentatge i assoliment.

- **Curriculars:** Redactar les programacions didàctiques amb el suport dels principis del disseny universal de l'aprenentatge (DUA), relacionar els continguts curriculars a experiències prèvies i fer-los més funcionals i significatius perquè faciliten la generalització d'aprenentatges. Utilitzar major diversitat d'instruments d'avaluació, els quals siguin adequats a la diversitat de l'alumnat.
- **Metodològiques:** Ús de material que facilite diferents formes d'expressió, representació i motivació. Fer servir estratègies per a les intel·ligències múltiples, ritmes d'aprenentatge o estils d'afrontament davant les tasques.
- **Organitzatives:**

Barreres de participació i sentit de pertinença.

- **Comunicatives:**
- **Relacionades amb les interaccions i relacions interpersonals:** Caldria dinamitzar l'ús de metodologies que afavoreixen la participació i la col·laboració permetint un clima d'aula més cooperatiu i d'ajuda mútua.
- **Relacionades amb els valors i les normes:** Cal incloure estratègies de suport entre iguals i la seua participació activa en la resolució de conflictes.
- **D'autoregulació i motivació:** Ús d'estratègies motivacionals per a l'alumnat (continguts relacionats amb idees prèvies, ús d'ajudes conceptuals, diferents formes de presentació dels materials, etc).

3.2 Procediment d'avaluació sociopsicopedagògica per a la identificació de les necessitats educatives de l'alumnat.

L'avaluació sociopsicopedagògica és el procediment sistemàtic, planificat i rigorós de recollida i valoració de la informació rellevant, mitjançant el qual, el departament d'orientació, de manera coordinada i col·laborativa amb els equips educatius i altres agents significatius, identifica de manera precisa les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumnat. S'inicia en el moment en què, en els contextos escolar, familiar i social, es detecten barreres d'accés, aprenentatge o participació que limiten el desenvolupament de l'alumnat i, per tant, requereixen l'adopció de mesures curriculars extraordinàries de nivell III i qualsevol mesura de nivell IV o prendre decisions pel que fa a la modalitat d'escolarització, una vegada s'ha constatat que les mesures ordinàries de nivell II i III no són suficients.

Aquesta valoració sociopsicopedagògica té caràcter prescriptiu en les situacions següents:

→ Per a l'aplicació de les mesures de resposta de *nivell III* següents:

- Enriquiment curricular per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR).
- Programa de reforç per al quart curs d'ESO (PR4).
- Altres mesures excepcionals de resposta de nivell III que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació.

I d'aquestes amb les que l'IES Xebic no compta:

- Programa d'aula compartida (PAC) en l'ESO
- Programes formatius de qualificació bàsica adaptada a persones amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat (en procés de implantació)
- Cicles de formació professional bàsica de segona oportunitat, en el cas d'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat.

→ Per a l'aplicació de totes les mesures de resposta de nivell IV:

- Escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars.
- Adaptació en les proves d'accés als ensenyaments postobligatoris i de règim especial.
- Adaptació curricular individual significativa (ACIS) en l'ensenyament obligatori.
- Programes personalitzats que comporten suports personals especialitzats.
- Exempcions de qualificació en Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Pròrroga d'escolarització en l'ensenyament obligatori per a alumnat amb necessitats educatives especials.

- Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Flexibilització de la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Altres mesures de resposta de nivell IV que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació.

El procediment d'avaluació sociopsicopedagògica s'inicia amb la sol·licitud del tutor o tutora amb la informació obtinguda de l'equip educatiu, de la família, de l'alumnat i, si escau, d'altres agents, i ha d'estar acompanyada de la informació o la documentació que la justifica i la conformitat, per escrit, de la família o els representants legals.

El formulari de sol·licitud ha d'incloure, almenys, una descripció del motiu, les barreres a l'accés, la participació i l'aprenentatge detectades, les mesures desenvolupades, els resultats obtinguts, el desenvolupament competencial i, si escau, les habilitats d'interacció amb l'entorn. Per a complimentar la sol·licitud, la tutora o el tutor pot tindre l'assessorament del departament d'orientació. El model a omplir és el que s'indica a **l'annex II** de la Resolució de 24 de juliol de 2019, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals procediments previstos en l'Ordre 20/2019.

Rebuda la sol·licitud, l'especialista en Orientació Educativa ha de coordinar el procés d'avaluació sociopsicopedagògica, que implica la recollida i la valoració d'informació de l'alumnat i dels diferents agents, entitats i serveis, referida als diversos contextos de desenvolupament, amb l'objecte de realitzar una identificació precisa de les necessitats educatives. El personal especialitzat de suport ha d'aportar la informació necessària i col·laborar, dins de l'àmbit de competència d'aquest. En el cas que siga necessària la col·laboració del personal especialitzat de suport adscrit al servei psicopedagògic escolar de la zona, l'especialista en Orientació Educativa del centre ha de fer-ne la sol·licitud, per escrit i amb el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre, a la direcció del servei psicopedagògic escolar corresponent.

Si és necessària la col·laboració dels serveis socials, sanitaris o altres serveis educatius, l'especialista en Orientació Educativa ha de remetre una sol·licitud de col·laboració, a través de la família o pels mitjans establits i protocol·litzats reglamentàriament per l'Administració.

Finalitzat el procés de recollida i valoració funcional de les dades obtingudes, el departament d'orientació n'ha d'emetre, en el termini màxim de 30 dies naturals des de la formalització de la sol·licitud, l'informe sociopsicopedagògic, llevat que les circumstàncies degudament justificades ho impedisquen.

Si de l'avaluació es conclou que l'alumna o el alumne no presenta necessitats específiques de suport educatiu o necessitats de compensació de desigualtats que requereixen de les mesures abans esmentades, l'informe ha de proposar les mesures de resposta

més adients i les orientacions a l'equip educatiu i a la família o els representants legals per a dur-les a terme.

Si de l'avaluació es conclou que l'alumna o el alumne presenta necessitats específiques de suport educatiu o de compensació de desigualtats que sí requereixen de les mesures prescrites, l'informe ha d'incloure, a més, en els supòsits que es determinen en l'article 8 de l'Ordre 20/2019, la proposta del pla d'actuació personalitzat. Si l'alumnat amb necessitats educatives especials es troba en algun dels supòsits que recull l'article 46 de l'Ordre 20/2019, s'ha de tramitar el dictamen d'escolarització.

Una vegada emés l'informe psicopedagògic, l'especialista en Orientació Educativa ha d'informar la tutora o el tutor i l'equip educatiu de les conclusions i la proposta de les mesures educatives, dels suports i, si és procedent, del pla d'actuació personalitzat. Així mateix, ha de realitzar el tràmit d'audiència preceptiu amb la família, els representants legals o l'alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil, del qual ha de deixar constància per escrit per a informar-los de les conclusions, facilitar l'assessorament i l'acompanyament necessaris, demanar la seua opinió i promoure la seua col·laboració, tot considerant les possibilitats de participació i els objectius de la intervenció.

Per a realitzar el tràmit d'audiència, l'especialista en Orientació Educativa pot tindre la col·laboració de la tutora o el tutor i qualsevol altres agent que considere necessari.

Les famílies, els representants legals i l'alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil, tenen dret a rebre una còpia en format accessible de l'informe sociopsicopedagògic, de la qual cosa s'ha de deixar constància per escrit amb el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre.

L'avaluació i l'informe sociopsicopedagògic s'han d'actualitzar sempre que s'hagen de modificar les mesures proposades, incorporar-ne d'altres que requereixen preceptivament una avaluació sociopsicopedagògica i en els canvis d'etapa.

L'especialista en Orientació Educativa ha de mantindre informada la comissió de coordinació pedagògica, o l'òrgan del centre que tinga atribuïdes aquestes funcions, de les avaluacions sociopsicopedagògiques realitzades i de les mesures proposades en cada cas.

3.3 Mesures, actuacions, plans i programes.

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres que en limiten el desenvolupament i, d'aquesta manera, donar una resposta personalitzada a les necessitats que té.

Aquestes mesures s'organitzen en **quatre nivells de concreció**, d'acord amb l'article 14 del Decret 104/2018, i les **dimensions d'accés, aprenentatge i participació** recollides en les línies generals d'actuació de l'article 4 del mateix decret. Així tenim:

- *Mesures de nivell I:* Mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- *Mesures de nivell II:* Mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- *Mesures de nivell III:* Mesures adreçades a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- *Mesures de nivell IV:* Mesures adreçades a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

A més a més, les dimensions d'accés, aprenentatge i participació es refereixen a:

- *Mesures d'accés:* Tenen com a objecte assegurar la presència de tot l'alumnat en totes les experiències educatives que es desenvolupen en el centre.
- *Mesures d'aprenentatge:* fan referència a l'organització de les mesures curriculars.
- *Mesures de participació:* Tenen com a objecte implementar la cultura i els valors de l'educació inclusiva en les pràctiques educatives.

Per tant, les mesures de resposta educativa combinen conjuntament nivells i dimensions i queden reflectides de la següent forma:

	ACCÉS	APRENTATGE	PARTICIPACIÓ
NIVELL I	1. Desdobles/agrupaments flexibles 2. Prevenció de l'abandonament escolar: programa d'absentisme escolar. 3. Organització de l'optativitat 4. Programa de reutilització de llibres: Xarxa de llibres	5. Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió: metodologies actives, actuacions d'èxit. 6. Formació per a la inclusió. 7. Coordinació pedagògica entre centres per a la transició de primària i secundària.	8. Sensibilització e informació sobre: pla de convivència e igualtat, RRII, .. 9. Protocols: d'atenció sanitària, d'acollida de l'alumnat nouvingut.

1. **Desdobles/agrupaments flexibles:** Per tal d'atendre millor les necessitats de l'alumnat en 1r i 2n d'ESO, en les hores d'algunes matèries, els grups es desdoblen en grups més reduïts, de manera que es pot afavorir el procés d'ensenyament-aprenentatge més òptimament a les diferències individuals de l'alumnat. Es realitzen

aquests agrupaments tractant de que els grups siguen diversos en: alumnat repetidor, alumnat amb ACIS, alumnat absentista, alumnat de promoció automàtica, etc.

2. **Prevenió de l'abandonament escolar: programa d'absentisme.** En col.laboració amb la tècnica d'absentisme es duu a terme un seguiment de l'alumnat que presenta faltes injustificades greus en la seua assistència al centre en l'etapa de secundària.
3. **Organització de l'optativitat:** Oferim matèries optatives dins del curriculum des de l'inici de l'educació secundària com a via perquè l'alumnat curse matèries en les que té més interessos, motivació i aptituds cap a eixos aprenentatges. Per tant, també es tracta el fet que mitjançant aquestes matèries, l'aprenentatge es percebent per l'alumnat com més motivador i per tant s'allunya de la possibilitat d'abandonament escolar.
4. **Xarxa de llibres:**
5. **Concrecions curriculars de l'etapa per a la inclusió:** Es tracta de relacionar els elements curriculars amb les competències clau així com organitzar els suports que siguen necessaris per a que la inclusió siga efectiva per a tot l'alumnat. També, l'objectiu és arribar a acords metodològics per a donar suport a l'aprenentatge mitjançant actuacions d'èxit com els grups interactius i les tertulies dialògiques.
6. **Formació per a la inclusió:** Detectem les necessitats formatives i planifiquem accions dirigides a tots els membres de la Comunitat Educativa que donen suport a la progressiva transformació cap a la inclusió.
7. **Coordinació pedagògica entre centres per a la transició de primària i secundària.**
8. **Sensibilització e informació sobre: pla de convivència e igualtat, RRII, ..**
9. **Protocols:** El protocol d'acollida a l'alumnat nouvingut del centre té la seua base a la Resolució del 5 de juny de 2018, sobre instruccions i orientacions per a actuar en la acollida d'alumnat nouvingut.

Z	ACCÉS	APRENENTATGE	PARTICIPACIÓ
----------	--------------	---------------------	---------------------

IVELL II	<p><u>-Programes preventius de promoció de la salut: PIES, conductes adictives, etc</u></p> <p><u>-Coordinació del tutor/a amb l'equip docent i agents de suport interns i externs</u></p>	<p><u>-Adequació personalitzada de les programacions didàctiques</u></p> <p><u>-Actuacions d'èxit a l'aula: grups interactius, tertulies dialògiques.</u></p>	<p><u>-Activitats al pla d'acció tutorial</u></p> <p><u>-Activitats per a la participació de l'alumnat del grup en estructures del centre: delegats</u></p>
-----------------	--	---	---

- Programes preventius de promoció de la salut: Tots els cursos en 2n i 3r ESO es duu a terme el programa d'intervenció en educació sexual a càrrec de Salut Pública, d'altra banda, desde la Mancomunitat en fan xerrades sobre prevenció en el consum de substàncies addictives.
- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques: Comporten la planificació de unitats didàctiques i activitats curriculars considerant la totalitat de l'alumnat del grup-classe. Aquestes unitats i activitats es fan en diferents nivells d'amplitud, formes de representació i expressió, amb la utilització de diverses metodologies, activitats i instruments d'avaluació.
- Activitats al pla d'acció tutorial: L'acció tutorial és una eina bàsica d'atenció a la diversitat ja que ens permet mitjançant activitats diverses respondre a la heterogeneïtat de característiques que presenta qualsevol grup.

	ACCÉS	APRENTATGE	PARTICIPACIÓ
NIVELL III	<p><u>-Atenció domiciliaria</u></p> <p><u>-Docència compartida</u></p>	<p><u>-Permanència d'un any més en el mateix curs per a l'ESO i Batxillerat: pla específic de reforç</u></p> <p><u>-Enriquiment curricular</u></p> <p><u>-Reforç pedagògic</u></p> <p><u>-Flexibilització en l'escolarització per a alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu</u></p> <p><u>-Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut</u></p> <p><u>-PMAR a 3r ESO</u></p> <p><u>-PR a 4t ESO</u></p>	<p><u>-Noificació de possibles situacions de desprotecció de menors detectades des de l'àmbit educatiu.</u></p> <p><u>-Accions dirigides a un alumne/a o grup d'alumnes d'un grup-classe per al desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats i emocions: Programa Participa</u></p>

- Atenció domiciliaria: L'alumnat escolaritzat en l'ESO i Batxillerat que no pot assistir al centre perquè s'hi troba en una situació de convalescència de llarga durada,

per prescripció facultativa, es posa en funcionament les mesures d'atenció en el seu domicili.

- **Enriquiment curricular:** Dirigit a l'alumnat amb altes capacitats Intel.lectuals degudament identificats pels serveis d'orientació. Consisteix en l'ampliació dels objectius i continguts de les diferents àrees i matèries, la flexibilitat dels instruments i els criteris d'avaluació i l'ús d'una metodologia específica.
- **Flexibilització en l'escolarització per a alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu:** Basem aquesta mesura en l'article 31 de l'Ordre 20/2019. L'alumnat que s'incorpora tardanament a l'ensenyament obligatori i que, per aquesta circumstància, presenta un desenvolupament competencial, inferior a dos o més cursos, prenent com a referència el currículum corresponent a la seua edat, pot escolaritzar-se transitòriament en un curs inferior al que li correspon.
- **Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut:** Poden organitzar-se programes intensius de caràcter grupal destinats a l'adquisició de la competència lingüística, tot considerant que aquesta atenció específica ha de ser simultània a l'atenció de l'alumnat en els seus grups ordinaris de referència. El tutor/a, oït l'equip docent, amb l'assessorament del departament d'orientació i el vistiplau de la direcció del centre, pot disposar que no s'avaluen les matèries que s'establisquen durant el trimestre en què es matricula i el trimestre següent a la incorporació de l'alumne/a.
- **PMAR a 3r d'ESO i PR a 4t d'ESO:** Es consideren mesures grupals per a l'aprenentatge vinculades a programes específics. Aquestes són mesures curriculars de caràcter extraordinari dirigides a l'alumnat que presenta dificultats d'aprenentatge, amb l'objecte que pugua assolir els objectius i competències corresponents. Per a l'accés a aquests programes es preceptu un informe sociopsicopedagògic elaborat pel departament d'orientació.
- **Programa Participa:** És un programa d'acompanyament i suport mutu per a alumnat d'ESO que té carencies d'integració i en el seu desenvolupament personal i social, trobem que no tenen un sentiment de pertinença a l'Institut i no segueixen el ritme escolar.

	ACCÉS	APRENTATGE	PARTICIPACIÓ
---	--------------	-------------------	---------------------

IVELLIV	<p>-Productes de suport tècnics i tecnològics</p> <p>-Sistemes alternatius de comunicació</p> <p>-Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, centres proveïdors de serveis, etc</p> <p>-Coordinació amb els professionals de les unitats específiques</p>	<p>-Programes personalitzats per a l'adquisició i l'ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla</p> <p>-Adaptació curricular individual significativa (ACIS)</p> <p>-Pròrroga de l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat amb NEE.</p> <p>-Flexibilització en la durada dels cicles formatius de Formació Professional per a alumnat amb NEE</p> <p>-Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats Intel.lectuals</p>	<p>-Programes específics amb suports especialitzats dirigits a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta</p> <p>-Accions i programes amb suports especialitzats dirigits a un alumne/a o grup, davant supòsits de violència i desprotecció.</p>
----------------	--	---	--

- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques: Hi ha una coordinació estreta entre les orientadores i els professionals que atenen l'alumnat escolaritzat en la modalitat d'unitat específica d'educació especial.
- Programes personalitzats per a l'adquisició i l'ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla: Aquesta mesura va dirigida a alumnat que presenta NEAE i que requereixen una atenció educativa intensiva i especialitzada en el desenvolupament de les competències comunicatives, lingüístiques i funcionals. També pot anar dirigida a alumnat amb dificultats d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura.
- Adaptacions curriculars individuals significatives: És una mesura curricular extraordinària dirigida a l'alumnat amb NEE o NEAE que cursa l'ensenyament obligatori i presenta un desenvolupament competencial, degudament valorar amb els instruments adequats, inferior a dos o més cursos, prenent com a referència les competències establides en el currículum ordinari oficial corresponent al nivell en què es troba escolaritzat.
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats Intel.lectuals: Aquesta és una mesura de caràcter excepcional, que consisteix en incorporar a l'alumnat amb altes capacitats a un curs superior al que correspon al nivell acadèmic que cursa, sempre que dispose d'un grau suficient de maduresa i d'adquisició de les competències clau per a cursar adequadament el curs al qual es proposa l'accés.
- Programes específics amb suports especialitzats dirigits a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta: S'emmarca dins del protocol que estableix l'annex II de l'Ordre 62/2014, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència i s'establixen els protocols d'actuació i intervenció davant supòsits de violència escolar.

4. AVALUACIÓ DEL PLA

4.1 Organització per a la planificació, desenvolupament, avaluació i seguiment dels Plans d'actuació personalitzats.

El pla d'actuació personalitzat (PAP) és el document que organitza les mesures de resposta educativa, per a garantir l'accés, l'aprenentatge i la participació de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereixen determinades mesures personalitzades, a partir de la proposta feta en l'informe sociopsicopedagògic.

Aquest document té caràcter anual i es redacta a l'inici de cada curs escolar o immediatament després de l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic, en el cas que l'alumne no tinga un PAP previ. L'equip docent, que coordina la tutora o el tutor, és el responsable de l'elaboració d'aquest, amb la col.laboració del personal especialitzat de suport implicat i l'assessorament del departament d'orientació. El model que cal omplir és el **annex IV** de la Resolució de 24 de juliol de 2019, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals procediments previstos en l'Ordre 20/2019 i es publiquen els formularis referits a l'avaluació sociopsicopedagògica, el pla d'actuació personalitzat i el dictamen per a l'escolarització.

Per tant, a partir de l'avaluació inicial i una vegada detectats els alumnes que per les seues necessitats educatives han de tindre elaborat aquest pla, es fa una reunió de coordinació de l'equip docent, tutor/a, personal de suport a la inclusió que ha d'intervindre i departament d'orientació. Analitzades les circumstàncies, s'organitzen com dur a terme les mesures i es redacta el PAP. Per últim, ens reunim amb les famílies per informar-los.

Trimestralment, en les sessions d'avaluació, l'equip educatiu, coordinat per la tutora o el tutor i assessorat pel departament d'orientació, avaluem els resultats i l'eficàcia de les mesures de resposta dutes a terme, l'organització dels suports personals especialitzats i el progrés de l'alumnat i, d'acord amb això, s'introdueixen les modificacions que siguen necessàries si es el cas. Tot es recull en l'apartat de "Seguiment i avaluació" que hi ha al document de PAP i en l'acta d'avaluació trimestral que ompli el tutor/a.

En la sessió d'avaluació final de curs, a més, s'acorda la continuïtat del PAP i propostes per al curs següent.

Qualsevol modificació i, si escau, incorporació de noves mesures de resposta, s'han d'acordar de manera col·legiada per l'equip educatiu en les sessions d'avaluació, a proposta de qualsevol dels seus membres, família o representants legals o del mateix alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil. Per a l'eliminació de les mesures s'han de considerar els criteris de retirada especificats en el PAP per a cada una d'aquestes.

A més a més, l'aplicació i desenvolupament d'un PAP implica una avaluació contínua dels resultats i l'eficàcia de les mesures, per tant, aquest seguiment es realitzarà a banda de en les sessions d'avaluació trimestrals, en sessions específiques de l'equip docent que hi intervé complementàriament a les sessions ordinàries d'avaluació que es realitzen amb el grup classe de l'alumnat. En aquest sentit, la direcció d'estudis establirà, trimestralment i al final del curs, un calendari específic de sessions d'avaluació dels Plans d'actuació personalitzats que s'estiguen aplicant.

4.2 Procediments i instruments per a l'avaluació i millora del Pla d'atenció a la diversitat i la inclusió educativa.

Aquest pla s'inicia amb una **avaluació inicial** en començar el curs escolar per tal de fer una detecció i anàlisi de les barreres del context escolar i les circumstàncies personals de l'alumnat al marc educatiu. Per a aquesta finalitat, utilitzem *l'Index for Inclusion* i les reunions d'equip docent i famílies que ens permeten tindre tota la informació al nostre abast per tant de desenvolupar les mesures educatives més adients i donar resposta a les necessitats detectades.

En aquesta avaluació participem de manera estreta l'equip directiu, equip docent coordinat per la figura del tutor/a, els coordinadors/es de les etapes (ESO, Batxillerat i Cicles formatius), la tutora de l'aula específica, el personal de suport a la inclusió i les orientadores.

Al llarg del curs, s'avalua l'aplicació i el desenvolupament del pla d'atenció a la diversitat i la inclusió educativa mitjançant una **avaluació procesual**. Volem així, conèixer l'aplicabilitat i adequació de les mesures de resposta educativa proposades a inici de curs per tal de plantejar, si fora el cas, un canvi o reorientació en aquestes. Aquesta valoració es fa generalment, al segon trimestre amb un anàlisi D.A.F.O. Aquest procediment és un instrument que ens permet detallar les dificultats, amenaces, fortalesses i oportunitats dels elements tant interns o personals dels alumnes com dels externs o del context que estan funcionant o per contra, estan impeding que la resposta educativa siga òptima a les necessitats detectades. Per a dur a terme aquesta avaluació, ens reunim els agents implicats en intervenir amb l'alumnat, tutor/a i departament d'orientació. Si l'alumne assisteix a algun organisme extern al centre, també realitzem una coordinació per consensuar línies de treball, intercanviar informació i aunar esforços sempre en la mateixa direcció, l'evolució del procés d'ensenyament i aprenentatge del alumne/a així com del seu desenvolupament personal i social.

Per últim, avaluem l'adequació i efectivitat de les mesures de resposta educativa a les necessitats detectades fent una **avaluació final**. Per a això, establim uns criteris d'avaluació amb indicadors d'èxit. Aquests ens permetran concretar i graduar de forma progressiva, precisa i detallada la consecució dels objectius enmarcats dins d'un pla d'atenció a la diversitat i inclusió educativa. Utilitzem una escala d'avaluació o rúbrica amb quatre nivells dirigits a avaluar l'èxit dels indicadors establits per als criteris d'avaluació.

